

ZARZĄDZENIE NR 22
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA
w Lublinie
z dnia 1 kwietnia 2019 r.

zmieniające zarządzenie nr 66/15 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 3 grudnia 2015 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Piekielko koło Tomaszowa Lubelskiego”

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt.2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1614 ze zm.)

zarządza się, co następuje:

§ 1. Załącznik nr 1 do zarządzenia nr 66/15 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 3 grudnia 2015 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Piekielko koło Tomaszowa Lubelskiego” otrzymuje brzmienie:

Załącznik nr 1

Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków.

L.p.	Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków
1.	Utrata walorów krajobrazowych oraz funkcji edukacyjnych rezerwatu przyrody „Piekielko koło Tomaszowa Lubelskiego” na skutek sukcesji drzew i krzewów, które uniemożliwiają ekspozycję głazów stanowiących przedmiot ochrony.	Przywrócenie walorów krajobrazowych oraz funkcji edukacyjnej rezerwatu poprzez wyeksponowanie głazów.
2.	Gradacja kornika ostrożębnego na obszarze rezerwatu przyrody „Piekielko koło Tomaszowa Lubelskiego” – zasiedlenie osłabionych drzew sosny zwyczajnej przez kornika ostrożębnego (korony zasiedlonych drzew przybierają rudy kolor, a igły stopniowo zasychają i opadają. Następnie zasiedlone drzewa zamierają w krótkim czasie).	Ograniczenie gradacji kornika ostrożębnego zagrażającego drzewostanowi sosnowemu zlokalizowanemu na terenie rezerwatu przyrody „Piekielko koło Tomaszowa Lubelskiego”

§ 2. Załącznik nr 2 do zarządzenia nr 66/15 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 3 grudnia 2015 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Piekielko koło Tomaszowa Lubelskiego” otrzymuje brzmienie:

Załącznik nr 2

Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów oraz gatunków roślin i zwierząt z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań.

L. p.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar zadań ochronnych	Lokalizacja zadań ochronnych
1.	Odsłonięcie głązów poprzez wycinkę pojedynczych drzew jarząbu, czereśni, sosny, głogu zlokalizowanych w ich bezpośrednim sąsiedztwie. Usunięcie uzyskanej biomasy z obszaru zalegania głązów.	około 9 szt. drzew o masie około 1 m ³	Nadleśnictwo: Tomaszów obręb: Tomaszów leśnictwo: Tomaszów oddział: 340 a
2.	Odsłonięcie głązów poprzez usunięcie zalegającej na nich biomasy w postaci gałęzi. Usunięcie uzyskanej biomasy z obszaru zalegania głązów.	około 10 mp gałęzi	Nadleśnictwo: Tomaszów obręb: Tomaszów leśnictwo: Tomaszów oddział: 340 a
3.	Odsłonięcie głązów poprzez usunięcie warstwy ściółki i gleby mineralnej, która przez lata gromadziła się na i wokół głązów, powodując ich częściowe lub prawie całkowite zasłonięcie. Usunięcie uzyskanej biomasy z obszaru zalegania głązów.	około 20 m ³ ściółki i gleby mineralnej	Nadleśnictwo: Tomaszów obręb: Tomaszów leśnictwo: Tomaszów oddział: 340 a
4.	Odsłonięcie głązów poprzez okresowe (przynajmniej raz w roku – w okresie letnim) wykaszanie krzewów i roślinności zielnej. Usunięcie uzyskanej biomasy z obszaru zalegania głązów.	około 0,1 ha	Nadleśnictwo: Tomaszów obręb: Tomaszów leśnictwo: Tomaszów oddział: 340 a
5.	1) Identyfikowanie w terenie drzew zasiedlonych przez kornika ostrozębego i sukcesywne ich usuwanie poprzez ich ścinkę, która ma być tak prowadzona, aby w jak najmniejszym stopniu ingerować w podszyt i ściółkę, 2) usunięcie uzyskanej biomasy poza obszar rezerwatu i spalenie pozostałości zrębkowych poza obszarem rezerwatu przyrody.	do 50 m ³ sosny	Nadleśnictwo: Tomaszów obręb: Tomaszów leśnictwo: Tomaszów oddział: 340 a
6.	Prowadzenie monitoringu kornika ostrozębego na obszarze rezerwatu „Piekielko koło Tomaszowa Lubelskiego”, w związku z jego szybkim rozprzestrzenianiem się w celu szybkiego podejmowania działań ochronnych.	obszar całego rezerwatu przyrody – 1,24 ha	Nadleśnictwo: Tomaszów obręb: Tomaszów leśnictwo: Tomaszów oddział: 340 a

§ 3. Pozostałe zapisy pozostają bez zmian.

§ 4. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Lublinie
Arkanijusz Iwanicki
Arkanijusz Iwanicki

UZASADNIENIE

do zarządzenia nr 22..

Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie

z dnia 1...kwietnia 2019 r.

zmieniające zarządzenie nr 66/15 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 3 grudnia 2015 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Piekiełko koło Tomaszowa Lubelskiego”

Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie w sprawie zadań ochronnych wynika z art. 22 ust. 2, pkt. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t. j. z 2018 r. Dz. U. poz. 1614 z późn. zm.) zgodnie, z którym dla rezerwatów przyrody, do czasu ustanowienia planu ochrony, regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze zarządzenia, zadania ochronne.

Rezerwat przyrody „Piekiełko koło Tomaszowa Lubelskiego” o powierzchni 1,24 ha został utworzony na podstawie Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 18 lipca 1962 roku w sprawie uznania za rezerwat przyrody (MP Nr 60, poz. 287) w celu zachowania dużego skupienia głązów o wyjątkowo dużych rozmiarach.

Zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Piekiełko koło Tomaszowa Lubelskiego” zostały ustanowione na okres pięciu lat Zarządzeniem nr 66/15 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 3 grudnia 2015 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Piekiełko koło Tomaszowa Lubelskiego”. Dotyczyły one przywrócenia walorów krajobrazowych oraz funkcji edukacyjnych przedmiotowego rezerwatu przyrody poprzez umożliwienie ekspozycji głązów stanowiących jego przedmiot ochrony.

Niniejsze zadania ochronne uzupełniono o działania dotyczące ograniczenia gradacji kornika ostrożębnego.

W ostatnim czasie w rezerwacie przyrody „Piekiełko koło Tomaszowa Lubelskiego” doszło do gradacji kornika ostrożębnego. Korony drzew (sosny zwyczajnej) zasiedlonych przez tego owada przybierają rudy kolor, a igły stopniowo zasychają i opadają. Następnie zasiedlone drzewa w krótkim czasie zamierają.

W latach 2016 - 2019 r. kornik ostrożębny pojawił się na obszarze województwa lubelskiego, w skali nigdy dotąd nie odnotowywanej. Biologia ww. gatunku owada nie jest do końca poznana. Larwy tego chrząszcza żerują pod cienką korą pni i konarów na sosnie zwyczajnej, wyjątkowo na świerku. Kornik ostrożębny atakuje górne partie drzew i konary w starszych drzewostanach, ale w ostatnich latach spotykany jest również w drzewostanach młodych. Charakteryzuje się bardzo szybkim rozprzestrzenianiem się i zasiedlaniem kolejnych drzew. Do masowego pojawienia się kornika ostrożębnego dochodzi w warunkach osłabiających kondycję sosny, takich jak np. susza i upały w okresie letnim.

Jedyną stosowaną w Polsce metodą zwalczania kornika ostrożębnego jest usuwanie drzew zasiedlonych i palenie uzyskanej biomasy.

W związku z powyższym istnieje konieczność pilnego podjęcia działań ochronnych w rezerwacie przyrody „Piekiełko koło Tomaszowa Lubelskiego”.

Działania mające na celu ograniczenie populacji kornika ostrozębnego, zagrażającego drzewostanowi sosnowemu w przedmiotowym rezerwacie przyrody będą obejmowały:

- 1) identyfikację w terenie drzew zasiedlonych przez kornika ostrozębnego i sukcesywne ich usuwanie poprzez ich ścinę, która ma być tak prowadzona, aby w jak najmniejszym stopniu ingerować w podszyt i ściółkę,
- 2) usuwanie uzyskanej biomasy poza obszar rezerwatu i spalanie pozostałości zrębkowych poza obszarem rezerwatu przyrody.

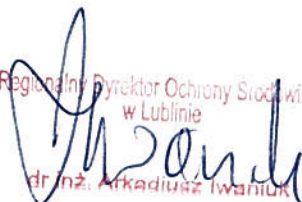
Ponadto konieczne jest prowadzenie monitoringu kornika ostrozębnego na obszarze rezerwatu przyrody „Piekielko koło Tomaszowa Lubelskiego” w związku z jego szybkim rozprzestrzenianiem się w celu pilnego podejmowania działań ochronnych.

Usunięcie zasiedlonych drzew sosny zwyczajnej ma na celu zahamowanie rozprzestrzeniania się kornika ostrozębnego na obszarze całego rezerwatu przyrody i zasiedlania kolejnych drzew. Mając na uwadze specyfikę żerowania kornika ostrozębnego może dojść, w krótkim czasie, do obumarcia sosny zwyczajnej stanowiącej znaczący udział w drzewostanie rezerwatu. Jedyną stosowaną w Polsce metodą zwalczania tego chrząszcza jest systematyczne wycinanie zasiedlonych drzew i ich palenie. Pozostawienie zasiedlonych przez kornika drzew w rezerwacie skutkowałoby niekontrolowanym rozprzestrzenianiem się tego owada i atakowaniem przez kornika zdrowych drzewostanów sosnowych.

Zadania ochronne polegające na odsłonięciu głązów są realizowane przez Nadleśnictwo Tomaszów oraz Urząd Gminy w Tomaszowie Lubelskim, przy współpracy ze „Stowarzyszeniem Inicjatyw Społecznych Na Rzecz Wsi Łaszczówka”.

Zadania ochronne polegające na zahamowaniu gradacji kornika ostrozębnego na obszarze rezerwatu przyrody „Piekielko koło Tomaszowa Lubelskiego” będą realizowane przez Nadleśnictwo Tomaszów.

Przedmiotowa zmiana zarządzenia nr 66/15 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 3 grudnia 2015 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Piekielko koło Tomaszowa Lubelskiego” została dokonana na wniosek Nadleśniczego Nadleśnictwa Tomaszów z dnia 22 marca 2019 r., znak ZG.7212.4.2019.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Lublinie
dr inż. Arkadiusz Iwaniuk